

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

2007. SZEPTEMBER 26–27-I, 438. PLENÁRIS ÜLÉS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: Zöld könyv az ítélet-végrehajtás hatékonyságának javításáról az Európai Unióban: bankszámlák letiltása

COM(2006) 618 final

(2008/C 10/02)

2006. október 24-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2007. július 18-án elfogadta véleményét. (Előadó: Jorge PEGADO LIZ.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2007. szeptember 26–27-én tartott 438. plenáris ülésén (a szeptember 26-i ülésnapon) 131 szavazattal 1 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Összefoglaló

1.1 Az Európai Bizottság a zöld könyvvel, az európai igazságügyi térség kialakítását célzó számos kezdeményezés folyamánaként konzultációt indít egy közösségi jogi eszköz kialakításának lehetőségéről, melynek célja a pénzkövetelések érvényesítésének hatékonyabbá tétele annak biztosítása által, hogy az adós bármely tagállamban nyitott számláján lévő pénzüsségeket zárolják az eljárás kezdetekor.

1.2 A zöld könyv (melyet nem lehet a hozzá csatolt munkadokumentum ⁽¹⁾ elolvasása és elemzése nélkül figyelembe venni) valamint a zöld könyv háttérét képező megrendelt tanulmány alapján úgy tűnik, hogy az Európai Bizottság egy olyan opcionális jellegű szabályzat javasolását tervezi, mely az európai letiltási rendelvény jogi rendszerét a bankszámlák megelőzési célból történő lefoglalásának formájában határozza meg, tekintet nélkül az adósság természetére vagy az érintett felek státusára. Ugyanakkor a fogalmak terén bizonyos mértékű következetlenség figyelhető meg az intézkedés objektív és szubjektív hatáskörének meghatározásában, és az európai bizottsági dokumentum bizonyos nyelvű fordításai különösen megbízhatatlanok.

1.3 Hasonló intézkedéssel kapcsolatban még nem végeztek hatástanulmányt, és az összehasonlító jogi tanulmányok, melyeken az intézkedés alapul, csak 15 uniós tagállamot vesznek figyelembe a 27-ből. Ilyen körülmények mellett az EGSZB – amellet, hogy osztja az Európai Bizottság aggodalmait – úgy véli, hogy szubszidiaritás és arányosság tekintetében nincs eléggé alátámasztva az igény egy ilyen intézkedésre: talán egyszerűen a „Brüsszel I”-rendelet két rendelkezésének módosítása által is ezzel egyenértékű kielégítő eredményt lehetne elérni.

(¹) SEC(2006) 1341.

1.4 Az EGSZB arra sem lát logikus indokot, hogy egy ilyen jellegű kezdeményezés hatáskörét a bankszámlákon elhelyezett pénzeszegek megelőzési célból történő lefoglalására korlátozzák. Az EGSZB azt javasolja, hogy a hatáskört terjesszék ki az adós egyéb ingóságaira, és – a szükséges változtatásokkal – a végrehajtási rendelvénny kibocsátását követően történő lefoglalásra. Az EGSZB ezenkívül alapvető fontosságúnak tartja annak biztosítását, hogy az intézkedést egy olyan kezdeményezés is kíséresse, mely a bankszámlák átláthatóságára, a tájékoztatási kötelezettségekre, valamint a megkívánt titoktartásra és az adatvédelmi szabályokra irányul.

1.5 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy ha mindenképpen szükségesnek ítélik az intézkedés bevezetését, a megfelelő eszköz egy olyan opcionális rendelet lenne, amely az adós más tagállamokban fenntartott bankszámláinak befagyasztásáról rendelkezik, mint ahol a hitelező él, vagy ahol a vállalatának székhelye található.

1.6 Ennek alapján – és annak érdekében, hogy teljes mértékben megfeleljen az Európai Bizottság vélemény kidolgozására vonatkozó felkérésének – az EGSZB részletes technikai és jogi ajánlásokat tesz annak bemutatására, hogy milyen rendszert tart a legalkalmasabbnak a kezdeményezéshez, különös tekintettel a bírósági hatáskörökre; a rendelvénny kibocsátására vonatkozó feltételekre; a lefoglalható összegek korlátaira; a kivételekre; az adós, valamint olyan közös számlák esetén, amely iránt a tulajdonosai azonos, illetve arányos felelősséggel tartoznak, a tartozás által nem érintett tulajdonostársak védelmének garanciáira; a fellebbezésekre és a határidőkre; a szóban forgó számlákat vezető bankok jogi költségeinek, kötelezettségeinek és felelősségeinek rendszerére, valamint az esetlegesen még alkalmazandó nemzeti és nemzetközi magánjogi szabályokra.

2. A zöld könyv lényegi tartalma

2.1 A zöld könyvvel az Európai Bizottság konzultációt indít az érdekelt felek körében arról, milyen módon lehetne hatékonyabbá tenni a pénzkövetelések érvényesítését. Lehetséges megoldásként a bankszámlák letiltására vonatkozó európai rendszer kialakítását javasolja.

2.2 Az Európai Bizottság elsőként az „európai igazságügyi térség” polgári eljárásainak jelenlegi problémáit sorolja fel, melyek az ide tartozó nemzeti szabályozások közötti egyenlőtlenségekből adódnak. Elismeri, hogy a 44/2001/EK tanácsi rendelet („Brüsszel I”) ⁽²⁾ „nem biztosítja, hogy egy védőjellegű jogorvoslatot, mint például az ex parte módon elért banki lefoglalást elismerjenek és végrehajtsanak egy másik tagállamban, mint amelyben azt elrendelték”.

2.3 Az Európai Bizottság véleménye szerint ez a hiányosság esetlegesen torzíthatja a vállalkozások közötti versenyt attól függően, hogy abban az országban, amelyben működnek, milyen hatékony az igazságügyi rendszer. Így akadályokat gördíthet a belső piac zökkenőmentes működés elé, amelyhez egységes hatékonyság és gyorsaság szükséges a pénzkövetelések behajtása terén.

2.4 Az Európai Bizottság ezért javasolja az „európai rendelvénny létesítését a bankszámlák letiltására, amely lehetővé tenné a hitelezőnek, hogy hozzájusson követeléseivel azzal, hogy megakadályozná adósának az Európai Unión belül vezetett egy vagy több bankszámláján levő aktív pénzeszközök eltávolítását vagy átutalását”, és részletesen elemzi az erre vonatkozó lehetséges jogi keretet, melynek paramétereit 23 kérdés formájában fekteti le.

3. A kezdeményezés háttere

3.1 A kezdeményezés pontosan illeszkedik azon intézkedések sorába, melyeket az Európai Bizottság egy olyan európai igazságszolgáltatási térség kialakításának nemes célja érdekében fogadott el, amely jogi

⁽²⁾ A Tanács 44/2001/EK rendelete (2000. december 22.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Brüsszel I) (HL L 12., 2001.1.16.). Az EGSZB ezzel kapcsolatos véleményét Henri Malosse dolgozta ki (CES 233/2000, 2000. március 1., HL C 117., 2000.4.26.).

támogatást nyújt a belső piac megvalósításához ⁽³⁾, különös tekintettel a Brüsszeli Egyezmény közösségi rendeletté ⁽⁴⁾ történő átalakítása és az európai végrehajtható okiratot létrehozó rendelet ⁽⁵⁾ után született intézkedésekre.

3.2 Van némi igazság az Európai Bizottság gyakorlati megjegyzéseiben, melyek a bírósági ítéletek különböző tagállamokban történő végrehajtásának problémáira, és az ezen ítéletekre vonatkozó szabályok közötti, a végrehajtás terén hiányos uniós szintű harmonizációból adódó különbségekre irányulnak – az Európai Bizottság pontosan rávilágít az ezekből adódó következményekre ⁽⁶⁾. Azt is meg kell említeni, hogy ezek a következmények a 12 új tagállam nemrégiben végbement csatlakozásának eredményeképpen valószínűleg csak súlyosbodtak. A zöld könyvben az Európai Bizottság azonban nem vizsgálja meg alaposan, hogy a kezdeményezés hogyan viszonyul a szubszidiaritás és az arányosság elvéhez – ami pedig alapvető lenne.

3.3 Ez nem azt jelenti, hogy ne lehetett volna ugyanezt vagy hasonló hatású eredményt elérni egyszerűen a „Brüsszel I”-rendelet egy vagy két rendelkezésének (konkrétan a 31. és 47. cikkének) módosítása által, kiterjesztve a rendelet hatáskörét, de megtartva a meglévő rendszert. Ez nyilvánvaló előnyökkel járt volna az egyszerűsítés tekintetében ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Ide tartoznak többek között a következők:

- Az Európai Bizottság közleménye: „Cselekvési terv a fogyasztók igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréséről és fogyasztói viták rendezéséről a belső piacon” – 1996. február 14. (COM(96) 13 final).
- Az Európai Bizottság közleménye: „Nagyobb hatékonyság az Unión belüli bírósági ítéletek meghozatalában és végrehajtásában” (COM(97) 609 final, HL C 33., 1998.1.31.).
- Zöld könyv a fogyasztók igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréséről és fogyasztói viták rendezéséről az egységes piacon (COM(93) 576 final).
- Zöld könyv a polgári és kereskedelmi jog vitás ügyeinek más úton történő rendezéséről (COM(2002) 196 final, 2002.4.19.).
- Az Európai Bizottság 1995. május 12-i ajánlása a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési időszakokról, valamint az ehhez kapcsolódó közlemény (HL L 127., 1995.6.10., illetve HL C 144., 1995.6.10.).
- 1998. május 19-i 98/27/EK irányelv a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról (HL L 166., 1998.6.11.).
- 2000. június 29-i 2000/35/EK irányelv a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről (HL L 200., 2000.8.8.).
- A Tanács 44/2001/EK rendelete (2000. december 22.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Brüsszel I) (HL L 12., 2001.1.16.). Az EGSZB ezzel kapcsolatos véleményének előadója Henri Malosse volt (CES 233/2000, 2000. március 1., HL C 117., 2000.4.26.).
- 2004. április 21-i 805/2004/EK rendelet a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról (HL L 143., 2004.4.30.). Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Guido Ravoet volt (CESE 1348/2002, 2002. december 11., HL C 85., 2003.4.8.).
- A Tanács 1206/2001/EK rendelete (2001. május 28.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai közötti együttműködéséről (HL L 174., 2001.6.27.). Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Bernardo Hernández Bataller volt (CESE 228/2001, 2001. február 28., HL C 139., 2001.5.11.).
- Intézkedési program a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének végrehajtására (HL C 12., 2001.1.15.).
- A Tanács 1346/2000/EK rendelete (2000. május 29.) a fizetésektelenségi eljárásról (HL L 160., 2000.6.30.). Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Guido Ravoet volt (CESE 79/2001, 2001. január 26., HL C 75., 2000.3.15.).
- A Tanács 1347/2000/EK rendelete (2000. május 29.) a házassági ügyekben és a házastársaknak a közös gyermekkel kapcsolatos szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, uo. Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Paolo Braghin volt (CES 940/1999, 1999. október 20., HL C 368., 1999.12.20.).
- 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendelet a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről; uo. Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Bernardo Hernández Bataller volt (CESE 947/1999, 1999. október 21., HL C 368., 1999.12.20.).
- A Tanács határozata (2001. május 28.) az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról polgári és kereskedelmi ügyekben (HL L 174., 2001.6.27.). Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Daniel Retureau volt (CESE 227/2001, 2001. február 28., HL C 139., 2001.5.11.).
- Az Európai Parlament és a Tanács 1896/2006/EK rendelete (2006. december 12.) az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról (HL L 399., 2006.12.30.) A rendelettervezettel (COM(2004) 173 final, 2004.3.19.) kapcsolatos EGSZB-velemény előadója Jorge Pegado Liz volt (CESE 133/2005, 2005. február 22., HL C 221., 2005.9.8.).
- Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre kis értékű követelések esetén alkalmazható európai eljárás bevezetéséről (COM(2005) 87 final, 2005.3.15.). Az EGSZB e tárgyú véleményének előadója Jorge Pegado Liz volt (CESE 243/2006, 2006.2.14.).

⁽⁴⁾ 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelet. Az EGSZB véleményének előadója Henri Malosse volt (HL C 117., 2000.4.6.).

⁽⁵⁾ A 2002. augusztus 27-i COM(2002) 159 final jelű javaslaton alapuló 805/2004/EK rendelet (2004. április 21.) Az EGSZB véleménye: CESE 1348/2002, 2002. december 11., előadó: Guido Ravoet (HL C 85., 2003.4.8.).

⁽⁶⁾ Konkrétan a következő közleményében: *Nagyobb hatékonyság az Unión belüli bírósági ítéletek meghozatalában és végrehajtásában* (HL C 33., 1998.1.31.).

⁽⁷⁾ A két cikk megfogalmazása rendkívül általános jellegű, ami azt jelenti, hogy az elfogadásra kerülő értelmezést az esetjogra, konkrétan a 31. cikkre vonatkozó Denilauer-ügyre (1980. május 21-i C-125/79 sz. ítélet, EBHT, 1553. o.) kell alapítani. A szóban forgó cikkek tárgykörébe a határidőkre, végrehajthatósági mechanizmusokra, az adott ügy eljárási feltételeire (a *fumus bonis iuris* és a *periculum in mora* bizonyításának szükségessége), a védelem eszközeire és garanciáira, valamint a lefoglalható összegekre/követelésekre vonatkozó kérdések tartozhatnának, kiterjesztve az intézkedések alkalmazási területét, és így eleget téve a bizottsági javaslat célkitűzéseinek.

3.4 Az Európai Bizottság még nem végzett előzetes hatásvizsgálatot, amelyben valamennyi jelenlegi tagállamot számításba kellene venni, nem csak azt a 15-öt, melyek helyzetét a zöld könyv alapját képező tanulmány elemezte⁽⁸⁾. A vizsgálatot ki kell egészíteni azon intézkedések megfelelő vizsgálatával, melyek az adósok állóeszközeivel kapcsolatos nagyobb átláthatóság, valamint a bankszámláikkal kapcsolatos információkhoz való alapvető hozzáférés biztosítását célozzák (a banktitok kellő tiszteletben tartása mellett), mivel kizárólag ezen tényezők figyelembevétele mellett lehet elvégezni a kezdeményezés pontos vizsgálatát (a) a létének szükségessége, (b) a hatásköre és (c) a logikai alapja tekintetében.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB két kategóriára osztotta a megjegyzéseit:

- a) a rendelkezés jellegét és hatáskörét érintő alapvető témákkal kapcsolatos általános megjegyzések, illetve
- b) eljárási kérdésekkel kapcsolatos konkrét megjegyzések.

4.2 *Mindjárt az első probléma: a kifejezések és fogalmak*

4.2.1 Mivel a zöld könyvet valószínűleg jogi aktus fogja követni (valószínűleg közösségi rendelet formájában), az eljárási rend jellegét meghatározó fogalmakat leíró kifejezéseket rendkívüli alaposan kell megválasztani, és azoknak valamennyi közösségi nyelven technikai és jogi szempontból pontosnak kell lenniük.

4.2.2 A jelenlegi helyzet az, hogy az Európai Bizottság által a mérlegelt intézkedés típusának meghatározására használt kifejezések legalább öt különböző nyelvi változatban⁽⁹⁾ félreérthetőek, és nem feltétlenül egyenértékűek. Ez technikai és jogi zavarokat eredményezhet a rendelkezés jogi természetét tekintve. Ezért az Európai Bizottságnak gyorsan kell cselekednie a fordítások pontosságának biztosítása érdekében, hogy elkerülje a pusztán a nem megfelelő kifejezések használatából adódó bizonytalanságokat⁽¹⁰⁾.

⁽⁸⁾ A zöld könyv tartalmának teljesebb megértéséhez figyelembe kell venni az európai bizottsági munkadokumentumot (SEC(2006) 1341, 2006.10.24.), és ezenkívül a JAI/A3/2002/02. számú tanulmányt is, 2004. február 8-i frissített formájában (szerző: Prof. Dr. Burkhard Hess, a Heidelbergi Egyetem Összehasonlító és Nemzetközi Magánjogi Intézetének igazgatója), mely megtalálható a következő címen: http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm [angol nyelven – A ford.].

⁽⁹⁾ Azon nyelvekről van szó, melyeket az előadó a legjobban ismer. Sajnos a többi 15 nyelven nem jártas.

⁽¹⁰⁾ Az angol „attachment” kifejezés még technikai/jogi értelmében is félreérthető, mivel a portugál nyelvben a „penhora” és az „arresto” kifejezéssel illetett dologra is utalhat. Az angol nyelvben – az intézkedés jogi természeté miatt – jobb lett volna az „arrestment” vagy a „freezing order” kifejezést használni annak érdekében, hogy különbséget tegyen az említett fogalom és a „garnishment” között. Továbbá csak az olasz fordítás – „sequestro conservativo” – fejezi ki helyesen az intézkedés megelőző és korlátozó természetét; a francia „saisie” kifejezés megfelel a követelményeknek, azzal a kiegészítő magyarázattal, hogy „bírószakadhatja ki, gyorsított eljárással”; a spanyol „embargo” kifejezés pedig nem tűnik megfelelőnek az intézkedés céljának kifejezésére. **A portugál nyelvben mindenesetre a „penhora” szó használata mindenképpen hibás, és az „arresto” szóval kellene helyettesíteni.** [Az „attachment” fogalmának a magyar nyelvben a „zárolás”, a „letiltás” és a „lefoglalás” is megfelelő lehet. – A ford.].

4.2.3 A javasolt feltételek (a *fumus boni iuris* és a *periculum in mora* bizonyításának szükségessége) és cél (bankszámlákon elhelyezett összegek befagyasztása vagy zárolása a jogerős bírósági határozatig és a polgári eljárásokban a pénzügyi javak visszaszerzésére irányuló végrehajtás – itt nyilvánvalóan civil vagy kereskedelmi jellegű és nem büntetőeljárásból származó javakról van szó) elemzése alapján jogosan következtethetünk arra, hogy ez **védelmi jellegű rendelvénnyel, megelőzési célból történő lefoglalás formájában.**

4.3 *Az intézkedés hatálya*⁽¹¹⁾

4.3.1 Az EGSZB megkérdőjelezi a védelmi intézkedés hatályának a „bankszámlákra” történő korlátozását.

4.3.2 Az anyagi javaknak szükségszerűen univerzálisnak kell lenniük, ezért a letiltásukat is ki kell terjeszteni az adós mindenféle vagyonára, a lefoglalási rendelvénnyel szereplő érték erejéig. A javasolthoz hasonló védő jellegű jogorvoslatok az adós más jellegű vagyonát is célba vehetnék: adósságleveleket, részvényeket, jelzálogkötvényeket, illetve más, harmadik féllel szembeni kintlévőségeket és követeléseket, és nem csak bizonyos bankszámlákon és egyéb pénzügyi számlákon elhelyezett pénzeszegeket. Nincs okunk feltételezni, hogy rendkívüli mértékben bonyolult lenne az intézkedés hatályát legalább az ingó – nyilvántartást nem igénylő – vagyontárgyakra, valamint az adós kintlévőségeire (részvények, jelzálogkötvények, bérlelésből és egyéb forrásból származó bevételek, pénzeszegek, amelyekkel harmadik felek tartoznak stb.), azaz közvetlenül bankszámlához köthető ingóságokra kiterjeszteni.

4.3.3 Ezenkívül indokolatlannak tűnik a közösségi eszköz hatályát csupán a bankszámlák megelőzési célból történő letiltására szűkíteni: hasznos lenne – a szükséges módosítások mellett – a pénzeszközöknek a végrehajtási okirat kibocsátása utáni lefoglalására is kiterjeszteni, mivel az ugyanolyan jellegű, a javak lefoglalásával és eltűnésével kapcsolatos problémák (amelyekkel az intézkedés indokolható) akkor is előfordulhatnak.

4.3.4 Az Európai Bizottságnak ezért megfelelően ki kell értékelnie és alá kell támasztania egy olyan intézkedés értékét és költségét, amelynek hatálya csak az adós bankszámláján tartott pénzeszegek megelőzési célból történő lefoglalására terjed ki.

4.4 *A letiltási rendelvénnyel kérelmezésének időzítése*

4.4.1 A védelmi jellegű rendelvénnyel iránti kérelem időzítésének problémáját pusztán annak jellege automatikusan megoldja, ahogyan azt fentebb kifejtettük. A bevált joggyakorlatnak megfelelően lehetőséget kellene adni arra, hogy a jogi eljárás bármely pontján védelmi jellegű rendelvénnyel lehessen folyamodni, konkrétan – előkészítő és megelőző jellegű eljárás-ként – már az alapeljárás megkezdése előtt, mivel akkor van a legnagyobb gyakorlati haszna.

⁽¹¹⁾ Az EGSZB nézete szerint az intézkedés hatályát a civil és a kereskedelmi adósságra kellene korlátozni.

4.4.2 Egyértelműen figyelembe kell venni a rendszer nyilvánvaló sajátos jellegzetességeit attól függően, hogy a védőjellegű jogorvoslat már a fő kereset benyújtása előtt hatályba lép-e, születik-e határozat a követelés jóváhagyásáról a végrehajtási eljárás előtt vagy alatt, benyújtottak-e fellebbezést magasabb fokú bírósághoz az első fokon kibocsátott rendelvénnyel szemben, illetve akkor, ha a végrehajtható határozat nem rendelvénnyel (levél, kötelezvény, csekk vagy egyéb végrehajtható dokumentum) formáját ölti.

4.5 A bíróság hatásköre

4.5.1 A bíróságnak a védelmi rendelvénnyel szemben kibocsátására vonatkozó hatáskörével kapcsolatos kérdést bizonyos mértékben fentebb már szintén megoldottuk. Az a bíróság, amely az ügy fő részéért felelős, egyértelműen rendelkezik ezzel a jogkörrel attól fogva, hogy a kereset vagy a végrehajtás lezárult.

4.5.2 Annak az államnak a bírósága, amelyben a bankszámlát vezetik, **szintén** kell, hogy rendelkezzen a szükséges jogkörrel, ám csak akkor, ha a rendelvénnyel szemben kibocsátott végrehajtás megkezdése **előtt** kérelmezték. Ebben az esetben viszont gondoskodni kell arról, hogy amint indítványozzák a fő eljárást, illetve végrehajtást, a kibocsátott védő jellegű rendelvénnyel kapcsolatos felelősség arra a bíróságra száll, amelynek hatáskörébe az ügy fő része tartozik. Még ha az ügy más nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik is, ez utóbbinak ezt elismerési eljárás igénye nélkül el kell fogadnia ⁽¹²⁾.

4.6 A rendelvénnyel szemben kibocsátásának feltételei

4.6.1 Magától értetődik, hogy az Európai Bizottság által a zöld könyv 3.2. pontjában helyesen meghatározott **feltételek** – *fumus boni iuris* és *periculum in mora* – teljesülését biztosítani kell. Ha azonban a bíróság már kibocsátott valamilyen más végrehajtható jogi típusú rendelvénnyel szemben, csak a *periculum in mora* fennállását, azaz a lefoglalási rendelvénnyel szemben sürgős szükségességét kell bizonyítani.

4.6.2 A rendelvénnyel szemben kibocsátásának további feltétele lehetne annak bizonyítása, hogy a hitelező már kellő erőfeszítéseket tett – az adós beleegyezésével – az adósság behajtása érdekében, anélkül, hogy jogi úton próbálta volna rendezni az ügyet.

4.6.3 Ahhoz, hogy a rendelvénnyel szemben valóban kifejthesse a kellő hatást, fontos, hogy ne legyen követelmény az adós **előzetes meghallgatása**. Ezt azonban össze lehetne kötni egy olyan **garancia nyújtásával, amelyet a bíró állapít meg** olyan szinten, amely fedezi a veszteségeket vagy károkat, ha az intézkedést a fő eljárás vagy a fellebbezés során (amennyiben annak nincs felfüggesztési hatálya) eltörlik, feltéve, hogy az intézkedést még a végleges rendelvénnyel szemben kibocsátása előtt rendelik el.

4.7 A biztosítékkal védett összeg és kivételek

4.7.1 A rendelvénnyel szemben biztosítéka által védett összeg nem haladhatja meg az állítólagosan fennálló tartozásnak a rendelvénnyel szemben kibocsátásának időpontjáig felgyülemlett (akár szerződésben foglalt, akár jogi) alapkamattal megnövelt összegét.

4.7.2 Az – elkerülhetetlenül átmeneti jellegű – elővigyázatosági eljárásokat tekintve, és mivel a bankszámlán tartott összegek befagyasztása komoly dolog, az EGSZB nem tartja jogszerűnek ennek az összegnek bármilyen más összeggel való kiegészítését, például jövőbeli kamatok, ügyvédi díjak, banki költségek, jogi költségek stb. fedezésére.

4.7.3 Az Régiók Bizottsága tisztában van vele, hogy az effajta rendszerek bevezetése további költségekkel járhat a bankok számára. Nem tartja azonban jogszerűnek, hogy az állítólagos adós által fenntartott bankszámlán zárolandó összegbe ezeket a költségeket is beleveggyék. A banki terhekkel és ezeknek a költségeknek az eljáráshoz folyamodó hitelezőktől való behajtásával kapcsolatos rendelkezések kialakítása a nemzeti jogalkotás feladata kellene, hogy legyen. Ezeket a költségeket az eljárás lezárultával meghatározandó perkoltségekkel együtt kellene felszámolni.

4.7.4 A közösségi eszköznek paramétereit is fel kellene állítania a végrehajtás alóli mentességek meghatározása érdekében, hogy az adós (amennyiben magánszemélyről van szó, nem pedig cégről) el tudja látni saját és családja alapvető szükségleteit, ami a végrehajtási rendelvénnyel szemben esetleg veszélybe kerülhet.

4.7.5 A védő jellegű rendelvénnyel szemben kibocsátása után a banknak tájékoztatnia kellene a bíróságot a lefoglalási rendelvénnyel szemben kibocsátásának esetleges korlátokról az adós számlájának jellegével (folyószámla, takarékszámla, jelzálogalapú hitelszámla stb.), a számlára befizetett bevételek vagy juttatások jellegével (munkabér, szakmai díjak, fizetés, nyugdíj, társadalombiztosítási és egyéb járadékok stb.), illetve a számlához kötődő kiadások jellegével (jelzálog, gépkocsirészlet visszafizetése, lakbér, vásárlói hitel, rezsi stb.) kapcsolatban, annak az országnak a jogszabályival összhangban, amelyben a folyószámlát vezetik, és amennyiben a bank ezeknek az adatoknak a birtokában van.

4.8 Harmadik fél nevén vezetett számla

4.8.1 Hasonlóképpen indokolatlannak tűnik a védő jellegű rendelvénnyel szemben kibocsátásának hatályát kiterjeszteni a harmadik felek nevén vezetett bankszámlákra. Abban az esetben, ha nem lehetséges pontosan megállapítani, hogy a számlán levő összegnek milyen hányada képezi az adós tulajdonát, azt kell feltételezni, hogy a tulajdonosok mindegyike egyenlő arányban részes az összegnek.

4.8.2 Elfogadhatatlan továbbá az is, hogy ugyanannak az összegnek a fedezésére több bankszámla is letiltásra kerüljön, bár el kell ismerni, hogy nincs egyszerű megoldás arra az esetre, ha a számlákat különböző országban vezetik: minden illetékes bíróságtól kérelmezni lehet a rendelvénnyel szemben kibocsátást, miközben egyik sem tud arról, hogy esetleg máshol már kibocsátották ugyanazt a rendelvénnyel szemben kibocsátást. A probléma egészen addig folytatódna, amíg minden eljárás annak a bíróságnak a központi irányítása alá nem kerül, amelynek hatáskörébe tartozik az ügy fő részének lebonyolítása.

⁽¹²⁾ Vö.: A Bíróság ítélete (1998.11.17.) a Van Uden Maritime BV-ügyben (ügyszám: C-391/95). (European Court Reports 1998, I-07091. oldal).

4.8.3 Ajánlatosnak tűnik tehát – a kezdeményezéssel összhangban – világosan meghatározni a letiltást kérő féllel, a védő jellegű rendelvénnyel hatálya alá eső bankokkal, valamint az együttműködő különböző tagállamok banki és bírósági feladataival kapcsolatos **adatok szolgáltatására vonatkozó kötelezettségeket** a titoktartási, adatvédelmi és banktitokra vonatkozó szabályok teljes mértékű betartása mellett, amint azt a zöld könyv alapját képező tanulmány helyesen megállapítja.

4.8.4 Rögzíteni lehetne például, hogy a zárolt összegeket *ex post* és adott (rövid) időn belül csökkentik, amint a kért adatokat a különböző bankok megküldik (ha egynél több bank is érintve van).

4.9 Garanciák az adós védelmére

4.9.1 Az adós védelmét mindenképpen garantálni kell, és rendelkezésére kell bocsátani azokat az **eszközöket, amelyekkel ésszerű időkereten belül** – az EGSZB erre 20 naptári napot javasol – **megtámadhatja a végrehajtási rendelvényt**, hogy bebizonyítsa:

- a) hogy az adósság teljes egészében vagy részben nem áll fenn;
- b) hogy nem áll fenn a *periculum in mora* esete;
- c) hogy a zárolt összeg nem helyes;
- d) hogy az intézkedés következtében az adós (ha magánszemélyről van szó) nem képes saját magát vagy családját fenntartani.

4.9.2 Ennek érdekében az illetékes bíróságnak értesítenie kell az adóst, amint megbizonyosodott arról, hogy a számlán kellő összeg áll rendelkezésre az állítólagosan fennálló tartozás összegének zárolásához. Amint a számla zárolásra került, a szóban forgó banknak is ugyanezt az információt közölnie kell az adóssal, a bíróság által megállapított feltételekkel összhangban.

4.9.3 A közösségi eszköznek meg kell határoznia továbbá a **védelem eszközeit és a kifogásolás, illetve fellebbezés alapjául szolgáló okokat**, azokat közösségi szinten összhangba kell hoznia, hogy az egyes helyzeteket bármely illetékes bíróság azonos elbírálásban részesítse, és hogy a védelem eszközei is azonosak legyenek. Fontos kérdés még, hogy hogyan lehetne meghatározni a fellebbezés jellegét (felfüggesztési hatályú-e vagy sem), és hogy annak elbírálása mely bíróság hatáskörébe tartozik, ha a rendelvényt kibocsátó és az eljárás fő szakaszát lebonyolító bíróság különböző államok joghatóságához tartozik.

4.9.4 Fontos továbbá **határidőt** kitzúzni a fő követelés benyújtására, illetve a végrehajtható nyilvánítási eljárás alkalmazására, attól a naptól számítva, amikor a hitelező értesítést kap a rendelvénnyel végrehajtásáról. Az EGSZB úgy véli, hogy a védő jellegű rendelvénnyel kibocsátására vonatkozó ítélettelől függetlenül ésszerű lenne 60 naptári napos határidőt kitzúzni.

4.10 A közösségi eszköz és jellege

4.10.1 Az Európai Bizottság nem határozza meg egyértelműen a zöld könyvben, hogy milyen jogi eszközzel kívánja megvalósítani a kezdeményezését. Az elérni kívánt célokat szem előtt tartva és annak biztosítása érdekében, hogy a különböző tagállamok azonos eljárásokat alkalmazzanak, az EGSZB úgy véli, hogy az eszköz legalkalmasabb formája a **rendelet** lenne, ahogyan az európai igazságszolgáltatási térségre vonatkozó más hasonló eszközök is ezt a formát öltik.

4.10.2 Más, de szervesen ide kötődő kérdés az eszköz hatálya. Amennyiben az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy az intézkedésre szükség van, megtehetné, hogy – más, azonos jellegű eszközökhöz hasonlóan – az eljárás hatályát csak határon átnyúló esetekre korlátozza, és az eszközt **opcionálissá** teszi (mint „28. rendszert”), lehetővé téve a hitelezők számára, hogy válasszanak egy harmonizált közösségi eszközt és (már meglévő lehetőségként) a nemzetközi magánjog hatályos rendelkezései között.

4.11 Költségek

Az EGSZB azt javasolja, hogy a költségekre vonatkozó szabályok a 805/2004/EK rendelet 7. cikkében foglaltakat vegyék alapul, a szükséges változtatásokkal⁽¹³⁾.

5. Konkrét megjegyzések

5.1 Pusztán a formai kérdéseket tekintve az EGSZB egyetért azzal, hogy a védő jellegű rendelvénnyel kibocsátására vonatkozó ítélet esetében a végrehajtható nyilvánítási eljárást el kell törölni, függetlenül attól, hogy mely bíróság az illetékes.

5.2 Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy a bankot és az állítólagos adóst értesítő bankra vonatkozó szabályoknak nem lenne szabad szükségtelen formalitásokat magával vonniuk, feltéve, hogy garantálják az eszköz hitelességét és az adós személyazonosságát. Erre az esetre az 1348/2000/EK rendeletben foglalt szabályok helyénvalónak tűnnek⁽¹⁴⁾. A befagyasztható számlák azonosításának is a lehető legteljesebbnek kell lennie, hogy ne legyen szükség általános lefoglalási rendelvénnyre.

5.3 Az EGSZB emellett úgy véli, hogy a bíróság által kibocsátott rendelvényt a banknak kellene végrehajtania a bíróság által megszabott feltételek szerint, ügyelve más, már folyamatban lévő – például levelek, kötelezvények vagy csekkek által garantált korábbi kötelezettségekkel, illetve elsőbbségben részesülő hitelezők (állam, társadalombiztosítási hatóságok vagy alkalmazottak) részére fennálló kötelezettségekkel kapcsolatban – műveletek lebonyolításának zökkenőmentességére. Mindenesetre a banknak kell felelnie a számla egyenlegéért a zárolási rendelvénnyel kézhezvételekor, és neki kell gondoskodnia arról, hogy a számla zárolása a rendelvénnyel megérkezéskor automatikusan megtörténjen, akár elektronikusan, ha ez munkaidőn kívül történik. Az ezt az időpontot követő pénzmozgások folytán eltűnt összegekkel kapcsolatos mulasztásokért a banknak kell felelnie.

⁽¹³⁾ A 7. cikk szövege így szól: „Ha a határozat végrehajtható rendelkezést tartalmaz a bírósági eljáráshoz kapcsolódó költségek összegéről és kamatairól, úgy a határozatot a költségeket is figyelembe véve kell európai végrehajtható okiratként hitelesíteni, kivéve ha az adós a bírósági eljárás során kifejezetten tiltakozott az e költségek viselésére vonatkozó kötelezettsége ellen, a származási tagállam jogának megfelelően.”

⁽¹⁴⁾ 1348/2000/EK rendelet (2000. május 29.), HL L 160., 2000.6.30.

5.4 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a bankokat kötelezni kell arra, hogy elektronikus vagy más módon azonnal értesítsék a bíróságot, hogy hogyan teljesítették a rendelvényt.

5.5 A közösségi jognak nem szabad szabályoznia az egyazon bankszámláért versengő hitelezők rangsorolását. Az EGSZB e téren a nemzeti jog alkalmazását tartja helyénvalónak.

5.6 Az EGSZB úgy véli, hogy a rendelvény gyakorlati végrehajtásáról az abban illetékes ország jogszabályainak kell rendelkezniük, a peres ügyek rendezésére vonatkozó, hatályban lévő általános szabályoknak megfelelően.

5.7 Végül pedig az EGSZB szeretné külön felhívni az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy a javasolt rendszer működéssel kapcsolatos dokumentumok fordítására vonatkozó mechanizmust is ki kell dolgozni a 2006. december 12-i 1896/2006/EK rendelet 21. cikke (2) pontjának b) alpontjában meghatározott mechanizmus nyomán.

Kelt Brüsszelben, 2007. szeptember 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: A gépgyártás szabályozási környezetének egyszerűsítése

(2008/C 10/03)

Margot Wallström és **Günter Verheugen**, az Európai Bizottság alelnökei 2007. január 8-án feltáró vélemény kidolgozására kérték fel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot a következő tárgyban: *A gépgyártás szabályozási környezetének egyszerűsítése.*

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2007. július 18-án elfogadta. (Előadó: Edgardo Maria IOZIA.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 438. plenáris ülésén, a 2007. szeptember 26-i ülésnapon 138 szavazattal 2 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az európai gépipar olyan csúcstechnológiai ipar, amely stratégiai jelentőséggel bír az európai gazdaság szempontjából. 2006-ban a termelése egyharmadát exportáló 130 000 vállalkozás több száz milliárd euró forgalmat bonyolított. A gépipar és az elektromos ipar több, mint 4 millió magas szintű képzéssel rendelkező munkavállalót foglalkoztat az Unióban, és jelentős hozzáadott értéket képvisel.

1.2 A gépipari és elektromos ipari ágazat a többenél jobban képes a lisszaboni program célkitűzéseinek megvalósítására, a továbbképzésnek, a tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjének, a versenyképesség szintje legmagasabban tartásának és a nemzetközi piacokra való bejutásának köszönhetően.

1.3 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság kezdeményezését, amelynek célja, hogy megerősítse az ágazat versenyképességét, javítsa a jogi referenciakeretet a legjobb és leghatékonyabb szabályozás révén, tekintetbe véve az ágazat helyzetét, amelyre a kis- és középvállalkozások tízezrei jellemzőek. A jobb jogalkotás, legalábbis ebben az ágazatban, nem a jogszabályok hiányát, hanem egy érthető és könnyen alkalmazható szabá-

lyokból álló stabil keret létrehozását, és a lehető legalacsonyabb adminisztrációs költségek biztosítását jelenti.

1.4 Az EGSZB elégedettségét fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság azt a kényes feladatot bízta rá, hogy a lehető legszélesebb egyetértés elérése mellett határozza meg, hogy a hatályos közösségi jogszabályokat mely területeken kellene egyszerűsíteni, mindezt a jogalkotó testületeknek a jogszabályok minőségének javítására és egyszerűsítésére irányuló tevékenységei keretében.

1.5 Az EGSZB tudomásul veszi, hogy több, az ágazatot érintő jogalkotási kezdeményezés is folyamatban van: össze kell egyeztetni a különböző – gazdasági, szociális, környezeti – érdekeket. A belső piac megvalósítása nem állhat szemben más olyan érdekekkel, amelyek szintén fokozott figyelmet érdemelnek, mint pl. az egészségügy és a munkavállalók biztonsága, a fogyasztóvédelem, a környezetvédelem; mindez a lisszaboni program célkitűzései közé tartozik. Az EGSZB megítélése szerint a különböző kezdeményezéseket magában foglaló, integrált és összehangolt stratégiára van szükség.